

Een warm onthaal op school

**Methodiek om met het team aan
de slag te gaan voor een nog warmer
onthaal op school**

**Het eerste contact kan ervoor zorgen dat
iemand zich welkom voelt of net heel onwennig.
Dat is des te meer zo voor mensen uit
kansengroepen.**

Warm onthaal!

Natuurlijk zijn ouders op onze school welkom. En uiteraard staan we open voor alle vragen en bezorgdheden. Alleen... we hebben het vaak zo druk. Vandaag past het niet zo goed.

De werkgroep kleuterparticipatie binnen LOP Sint-Niklaas basisonderwijs stelde een document op ter ondersteuning van scholen: directies, leerkrachten en secretariaat. In overleg met de leden van de werkgroep (aan scholen verbonden en los ervan) werd voor het thema 'een warm onthaal' gekozen.

Dit document wordt aangeboden als een reflectie-instrument. Het geeft richtsnoeren hoe ons onthaal kan verbeteren. Het geeft wellicht ook heel veel dingen aan die we al doen, en die we goed doen.

De ervaring leert dat het nuttig is met alle personeelsleden hier eens bij stil te staan, en na te denken hoe we nog kunnen verbeteren, en welke aspecten te weinig uitgewerkt zijn. Nuttig of overbodig? Toch is een eerste onthaal van ouders zo belangrijk, zeker bij de inschrijving van kleuters.

Onthaal staat ingeschreven als de eerste kernactiviteit in het nieuwe CLB-profiel. Ook een CLB (als voorzitter van de werkgroep is dit mijn pleisterplaats) heeft hier een belangrijke taak. Hoe reageren als ouders plots iets komen vragen? Vinden ze goed hun weg in het gebouw? Kunnen ze met hun vragen terecht? Daaraan werken is een voortdurende opdracht.

Ook op een school is onthaal van belang. Ouders (en kinderen) moeten zich er welkom voelen. We staan open voor al wie zich aanbiedt. Leerkrachten en administratie weten hoe ze moeten reageren, ook al is de directie er niet.

Dit document is een uitnodiging om ons goede onthaal ook (en vooral) om te toveren tot een warm onthaal voor iedereen.

We willen elke school uitnodigen de oefening zelf te maken. Hiervoor bieden we u een werkwijze aan, je vindt ze verderop. In enkele scholen is deze werkwijze al succesvol uitgevoerd! Ter inspiratie: de werkgroep heeft de oefening ook zelf eens gemaakt. Een neerslag daarvan vind je op de website van het LOP.

Vanwege de werkgroep,
Etienne Baeke,
voorzitter LOP-werkgroep kleuterparticipatie

Onthaal- en inschrijvingsbeleid op school

In de inleiding kon je lezen waarom we kiezen voor een warm onthaal. In dit hoofdstuk belichten we de methodiek zelf.

1. Algemeen

Een inschrijvingsgesprek kan meer zijn dan enkel en alleen het registreren van de persoonsgegevens en het meedelen van de wettelijke informatie zoals het pedagogisch project en het schoolreglement.

Ouders geven aan dat het eerste (inschrijvings) gesprek op school en vooral de sfeer waarbinnen dit gebeurt, sterk mee bepaalt of ze zich welkom voelen. De ouder die zich van in het begin welkom voelt en met een goed gevoel naar huis gaat, komt ook sneller naar school als het nodig is. Uit getuigenissen van kwetsbare ouders blijkt dat het eerste contact voor hen bepaalt hoe hoog of laag de schooldrempel is.

“De samenwerking met de school is goed, als het eerste contact goed is. Zo was het bij de huidige school van mijn zoon: je voelde dat er direct contact gelegd werd met de jongere zelf. Als ze, als je samen gaat inschrijven of kennismaken, je kind zelf aanspreken, voelt ge u daar als ouder zelf goed bij. Het is uw kind, ge wilt als ouder dat hij ernstig genomen wordt. Je bent er ook bij, en zo bouw je vertrouwen op met de school.”

Bron: Hebben wij als ouder in armoede ook een plaats op school?
(Bundeling van getuigenissen door de projectgroep ouders en onderwijs van de Zuidpoort vzw)

Een goed inschrijvingsbeleid voeren dat een warme eerste indruk nalaat bij alle ouders is dus belangrijk!

Een goed onthaal- en inschrijvingsbeleid is erop gericht om:

- bestaande afstanden te verkleinen:
 - tussen leerling/ouders en de school
 - tussen leerling/ouders en het CLB
 - tussen leerlingen onderling
 - tussen ouders onderling
- een goede relatie met de leerling en zijn ouders uit te bouwen
- een goede communicatie op te zetten met ouders.

Veel scholen hebben daar al hard aan gewerkt.
Eén school sprak Samenlevingsopbouw
Oost-Vlaanderen aan om samen met hun
schoolteam hierrond aan de slag te gaan en te
bekijken hoe ze het nog beter zouden kunnen
aanpakken.

2. Ontwikkelen matrix warm onthaal

Na literatuuronderzoek, surfen op het net en een gesprek met een directeur vonden we binnen Samenlevingsopbouw voldoende materiaal om ons een goed beeld te vormen van de verschillende aspecten die bij een goed inschrijvingsgesprek van belang zijn. Een warm onthaal gaat natuurlijk verder dan het inschrijvingsgesprek. Het is een rode draad in het beleid van de school. Ook dat wilden we een plek geven in de methodiek, speciaal ontwikkeld voor een schoolteam. We ontwikkelden een matrix "onthaal- en inschrijvingsbeleid op school." Je vindt deze matrix in bijlage 1.

3. Hoe de matrix te gebruiken?

3.1. De matrix bestaat uit een negenveld.

Zie bijlage 1

Een handige A4-vorm van deze matrix kan u bekomen per mail bij Nicole Formesyn:
nicole.formesyn@samenlevingsopbouw.be
of op de website van het LOP:
[www.lop.be/Lop_Waasland/LOP Sint-Niklaas/Werking](http://www.lop.be/Lop_Waasland/LOP_Sint-Niklaas/Werking)

3.2. Aan de slag met de matrix

- Stap 1: Matrix invullen: wat doet de school nu?
- Stap 2: Matrix aanvullen of opnieuw invullen: Wat zouden we allemaal kunnen doen zonder rekening te moeten houden met eventuele praktische en financiële beperkingen: kortom zorgeloos brainstormen! Een inspirerende vragenlijst (zie verder in bijlage 2) helpt het team bij de brainstorm.
- Stap 3: Schrappen in de matrix en de gekozen activiteiten uitzetten op een tijdslijn: Wat is haalbaar voor onze school? Wanneer werken we de activiteiten uit? Wanneer plannen we activiteiten? Wie neemt hier welke taken op?
- Stap 4: Evaluatie en bijsturing: Later in het schooljaar wordt nog een 'opvolgoverleg' gepland: Waar staan we met onze plannen? Is alles haalbaar? Moet er ergens bijgestuurd worden? Wie volgt dit vanaf nu verder op? Richten we een kerngroep op die dit verder opvolgt?

(Meerdere stappen kunnen tijdens dezelfde bijeenkomst uitgewerkt worden!)

3.3. Het resultaat mocht er zijn!

De school pikte voor haar warm onthaal heel wat elementen uit de brainstorm op. Soms maakten hele kleine ingrepen (die niet veel tijd en geld kosten) al een wereld van verschil.

- Zo biedt de school mensen tijdens het inschrijvingsmoment sinds kort een kopje koffie of thee aan.
- De eerste schooldag van peuters wordt een foto gemaakt van de peuter in de klas, die ouders 's avonds al mee krijgen in de boekentas. Ouders vinden het ongelooflijk fijn om de eerste schooldag een beetje een vlieg in de peuterklas te zijn.
- Er is een peuterprobeerddag georganiseerd voor nieuwe ouders en peuters. Ouders en peuters mochten een uurtje in de peuterklas doorbrengen om te wennen. Ouders zijn hier echt dankbaar om en de kleuterjuf kan op die manier al een band met ouders en peuters uitbouwen.
- Er worden in de loop van het jaar ook verschillende kleine infomomenten georganiseerd voor de nieuwe ouders. Ouders krijgen in september veel info mee uit de klas, maar ook wie in november, januari of april instapt, hoeft deze info nu niet meer te missen.
- ...

3.4. De LOP-werkgroep kleuterparticipatie aan de slag met de matrix

Ook de werkgroep kleuterparticipatie werkte met de matrix. De matrix werd hierbij als een waardevol hulpmiddel voor scholen ervaren om aan de slag te gaan rond onthaal- en inschrijvingsbeleid. We kozen er dan ook vanuit de werkgroep voor deze matrix aan elke school ter beschikking te stellen.

Wie graag de ingevulde matrix van de werkgroep kleuterparticipatie bekijkt en misschien op die manier leuke ideeën opdoet, kan daarvoor terecht op de website van het LOP: www.lop.be / LOP Waasland / LOP Sint-Niklaas basis / Werking

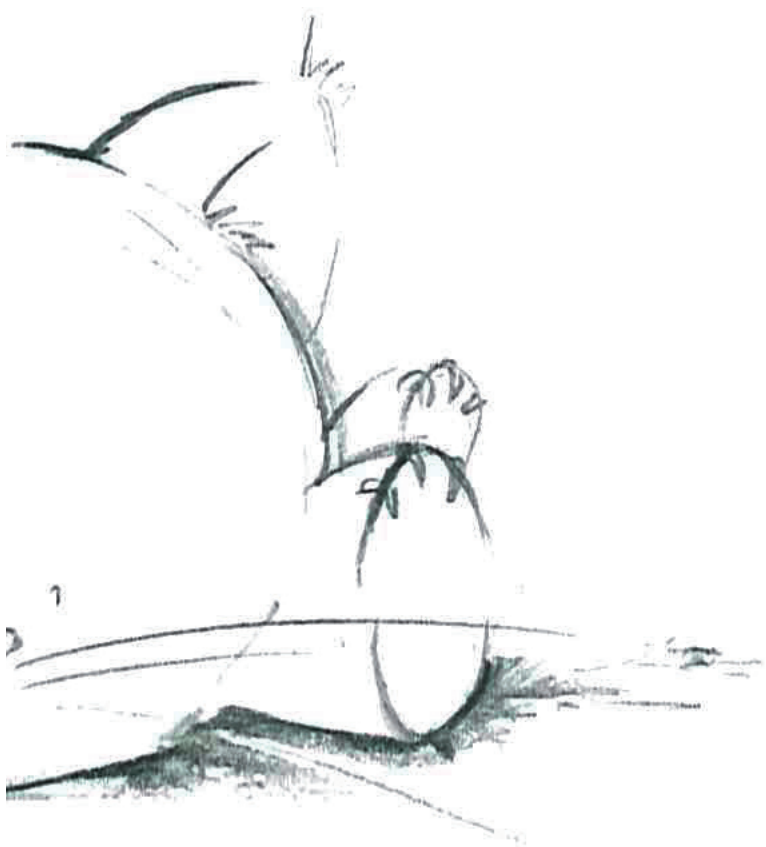
Veel succes ermee! We hopen dat dit instrument ook jouw school veel inspiratie kan bieden voor een warm onthaal op school.

Meer informatie nodig? Scholen die graag meer informatie willen over de methodiek, kunnen zich richten tot Samenlevingsopbouw

Oost-Vlaanderen:

nicole.formesyn@samenlevingsopbouw.be

Ook een terugmelding aan de werkgroep kleuterparticipatie over hoe het in uw school liep, zouden we ten zeerste appreciëren! (Dit mag eveneens op bovenstaand mailadres. Bedankt alleszins!)

Bijlage 1: Matrix - Onthaal- en inschrijvings beleid op school

	1. Voor het inschrijvingsmoment	2. Het inschrijvings-moment zelf	3. Na het inschrijvingsmoment
Affectieve component = is vooral impliciet aanwezig en komt tot uitdrukking in de sfeer waarin het inschrijvingsgesprek verloopt; het gaat over het welkom-zijn op school.			
Informatieve component = zorgt ervoor dat iedereen na de inschrijving duidelijk weet waar de school voor staat: schoolcultuur, praktische afspraken, verwachtingen, ...			
Administratieve component = houdt in dat de zakelijke informatie via gepaste vragen en op een vertrouwelijke manier correct worden ingevuld.			

Bijlage 2: Vragen met betrekking tot de drie componenten

1. Vragen met betrekking tot de affectieve component?

- Nodigt de school ouders en kinderen uit de buurt soms uit op activiteiten? (schoolfeest, Sinterklaasfeest, opendeurdag)
 - Worden er huisbezoeken gedaan bij de 2-jarigen in de buurt?
 - Stuurt de school een fijne uitnodiging naar de 2-jarigen in de buurt om naar school te komen? (Bijvoorbeeld een verjaardagskaartje)
 - Voelen ouders zich welkom?
 - Bied je ouders een kopje koffie aan tijdens het inschrijvingsgesprek?
 - Is er ruimte voor kennismaking?
 - Worden er tolken voorzien, indien nodig?
 - Wordt er tijd voorzien voor een rondleiding op school?
 - Mogen ouders en kinderen even een kijkje gaan nemen in de klas?
 - Als het kind aanwezig is bij de inschrijving, is er dan ook oog voor het kind?
 - Wordt de inschrijving in een gezellige ruimte gedaan?
 - Wordt er gewerkt met het startersboek van het ministerie of met een ander boekje (Bv. 'En nu naar de kleuterschool' of 'Wannes gaat naar school', ...)?
 - Mogen ouder en kind gedurende een uurtje (of twee) (voor het kind effectief naar school komt) meedraaien in de klas?
 - Hoe worden ouder en kind de eerste schooldag opgevangen op school? Wat wordt gedaan om ouder en kind gerust te stellen?
 - Doet de juf een huisbezoek bij ouders die niet vaak op school komen?
 - Wordt er de eerste dag extra aandacht besteed aan een bericht in het heen-en-weer-schriftje?
 - Wordt er met peters en meters gewerkt voor nieuwe kinderen?
 - Is er een onthaalmoment op school voor nieuwe ouders? (Cfr. gemeenschappelijk: info-avond begin schooljaar of individueel)
 - Wordt er een moment voorzien om ouders te informeren over hun kleuter op school?
 - Wat met Roma-kleuters die bijna niet naar school komen? Gaan we het gesprek met het gezin aan?
-

2. Vragen met betrekking tot de informatieve component?

- Is er nagedacht over wat de school aantrekkelijk maakt? Wat is het uithangbord van de school?
- Wordt dit voldoende eenvoudig uitgelegd aan ouders (in een folder, tijdens een huisbezoek, ...)?
- Wordt er over de kleuterschool gecommuniceerd in de folder? (De meeste kinderen stromen immers in via de kleuterschool)
- Wordt er tijd gemaakt om het pedagogisch project, het schoolreglement en de engagementsverklaring toe te lichten?
- Worden de praktische vragen van ouders beantwoord? (middageten, afscheid de eerste schooldag, is er kinderopvang, busvervoer, ...)
- Wordt er naar verwachtingen van ouders gepeild?
- Wordt er nagegaan hoe ouders graag gecontacteerd willen worden (telefonisch, brief, schoolpoort, ... in tweevoud bij scheiding ...)
- Wordt er gepeild naar de achtergrond van het gezin?
 - * Via de verklaring op eer of op een andere manier
 - * Wordt er gevraagd of gezinnen een kanspas hebben?
 - * Wordt er gepeild naar het netwerk van mensen? Waarom komen ze naar deze school? Kennen ze andere ouders of kinderen op school?
- Worden ouders geïnformeerd over de mogelijkheden van ouderbetrokkenheid op school?
- Is er voldoende doorstroming van belangrijke informatie naar de kleuterjuffen? (gegevens over het kind, het gezin die belangrijk zijn om te weten in de klas)
- Is er een infomoment voor nieuwe ouders op school tijdens het schooljaar?

3. Vragen met betrekking tot de administratieve component?

- Zijn de formulieren eenvoudig en leesbaar? (folder, schoolreglement, infobrochure, ...)
- Is er een checklist voor wie inschrijft zodat er niets vergeten wordt?

Bijlage 3: Interessante literatuur over of materiaal voor een "warm onthaal"

- Pakket "Wannes gaat naar school" LOP BaO Heusden-Zolder, Schreverland 11, 3550 Heusden-Zolder (011 80 80 35) (€ 25,00)
- Inspiratieboek "Communicatie tussen ouders en school" LOP BaO Menen (PDF beschikbaar via www.lop.be - algemeen/goede voorbeelden LOP)
- Praten met ouders, gids voor leerkrachten, zorgbegeleiders, opvoeders en leerlingenbegeleiders. Rik Prenen, Maurits Wymans, ISBN 978-90-77343-55-5 (CEGO) (€ 17,50)
- Startersboek Klasse ouders (Cel publicaties, Ministerie van onderwijs en vorming) Koning Albert II-laan 15, 1210 Brussel, www.ond.vlaanderen.be (gratis)
- Boekje: "En nu naar de kleuterschool" Dolf Verroen en Dagmar Stam, Abimo, ISBN 90-59322-84-3 (€ 4,00)
- Boekje: "Karel gaat naar school" Liesbet Slegghers, Clavis, ISBN 978 90 448 0587 (€ 10,95)
- Boekje: "Anna in de klas" Kathleen Amant, Clavis, ISBN 978 90 448 0909 1 (€ 10,95)
- TV-Klasse presenteert: Kleuterparticipatie DVD over de kleuterklas ondertiteld in 6 talen. Bestellen via bestel@klasse.be (€ 7,00)
- Checklist voor een warm inschrijvingsbeleid LOP BaO Genk (Info: Dirk Herfs, dirk.herfs@ond.vlaanderen.be, tel. 0474 323 759,)
- GOK-tip: Werken aan participatie van ouders en kinderen: van bij de inschrijving (kaart 7), Steunpunt GOK, http://cteno.be/gok/iframe/screeningsinstrument_2008_participatie_bronnenkaarten_BaO.pdf
- Samen school maken: allochtone ouders op school. Hoe allochtone ouders dichter bij school betrekken en omgekeerd? Ervaringen opgedaan door 35 projecten in België. De Mets, Jan (2005), Koning Boudewijnstichting, Brussel. http://www.kbs-frb.be/uploadedFiles/KBS-FRB/Files/NL/PUB_1543_Samen%20school%20maken.pdf.
- Door de bril van ouders. Denk-en doeboek voor gemotiveerde scholen en leerkrachten. Hemmerijckx, Brigitte en Demets, Jan (red.) (2004). Intercultureel Netwerk Gent. Bestellen bij: Dienst Minderheden, PAC Het Zuid, W. Wilsonplein 2, 9000 Gent (09 267 71 43) minderheden@oost-vlaanderen.be (€ 5,00)
- Charter voor een goede communicatie met ouders in de praktijk. Hilde Moors en Marie-Paule Gavel, Overleggroep communicatie met ouders, Vrij CLB Regio Gent www.lop.be/lop/files/chartergentwerkfiches.doc (gratis)
- Het Vlaams netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen, heeft een uitgewerkt voorbeeld van een engagementsverklaring ter beschikking. Te bekijken via volgende website: <http://www.vlaams-netwerk-armoede.be/>

Idee, ontwikkeling matrix en tekst: Nicole Formesyn,
Samenlevingsopbouw Oost-Vlaanderen

Lay-out: 7e Publiciteit en illustratie,
Technisch Berkenboom-Instituut, Sint-Niklaas

Met dank aan: Alle leden van de werkgroep kleuterparticipatie
voor het meedenken, meedoen, nalezen, ...

VU: Hugo De Blende – Waterschootstraat 48 – 9111 Belsele

